

Profesjonalizacja polskiej służby więziennej w kontekście szkolenia – teraźniejszość i przyszłość

Realizacja zadań stawianych przez społeczeństwo Służbie Więziennej wymaga profesjonalnego przygotowania do wypełniania penitencjarnej misji więziennictwa. Polski system penitencjarny posiada własną organizację szkolenia personelu, podlegającą ewolucji i reorganizacji, tak aby sprostać wymogom profesjonalizacji. W pracy przedstawiono charakterystykę polskiej Służby Więziennej oraz aktualny stan edukacji personelu więziennego i zmiany, które będą miały miejsce w najbliższej przyszłości w systemie kształcenia zawodowego funkcjonariuszy.

Słowa kluczowe: Służba Więzienna, szkolenie funkcjonariuszy, personel więzienny

Professionalization polish prison service in the aspect of training – present and future

Completing the tasks posed by the Prison Service society requires professional preparation of penitentiary to perform the mission of the prison. Polish prison system has its own system of personnel training, subject to the evolution and reorganization so as to meet the demands of professionalization. The paper presents the characteristics of Polish Prison Service and the current state of education of prison staff and the changes that take place in the near future in the system of vocational education officers.

Keywords: Prison Service, education officers, prison staff

Professionalization is described as a process of qualitative and quantitative transformation of human resources and hardware security institutions of the state. The aim is to gradually increase the professionalization level in three functional areas: personnel, technical modernization and training². These activities are distributed over time and are introduced gradually,

¹ Ph.D. Robert Poklek senior lecturer, Training Centre of the Prison Service in Kalisz, Address: 62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195, Poland.

² S. Ruman, *Model osobowy profesjonalnych Sił Zbrojnych*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, W. Horyń, K. Klupa, L. Węlyczko, Wrocław 2010.

so that the institution could continue to assume its constitutional task³. Important place in the era of professionalization is the reorganization, improvement and creation of appropriate conditions for the training and further training. Success will depend on the achievement of planned goals, because the personnel in each which is directly related to the proper functioning of the system of recruitment and training of staff⁴.

Systemic change has forced the need to reform the prison system, hitherto associated with the camera security system of oppression and communist state. It carries out the tasks in which priority was to isolate and general prevention and disgraceful episodes of repression independence activists in the years 40 and 50, the use of seclusion democratic opposition activists in 1981-1983. Therefore, after 1989, the Prison Service has undergone a number of transformations towards the professionalization of the profession prison officers initiated by its first Director-General of the Third Republic, Paul Moczydłowski and continued to the present day⁵. According to P. Moczydłowski new and inexperienced officer, but morally pure, more contribute to peace in the prison and law-abiding pursue the objectives of imprisonment rather than specialist with long experience, but demoralized and dubious reputation⁶. The transitional period – the most dangerous to the operation of units – ended around 1994, when stabilized wave of resignations, and new officers took relevant experience. Since 2000, gradually increasing number of staff, recruited more women and people with higher education⁷.

It should be emphasized that the current form of the Polish prison system is not a completely new creation of post-communist era, despite the considerable likeness to the construction of a European study of prison. Some of the legal and organizational solutions have been introduced in its original form, the other in a modified version of the previous period, and some were taken from the concept of Western countries. This indicates a certain continuity of thought Polish penitentiary, including correctional, pursued by modern Prison Service⁸. Re-organized the system of vocational education staff⁹. Changes included the ideological content of the curriculum and meeting international standards, focused on interdisciplinary training,

³ E. Trojanowska, *Wstęp*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko, Wrocław 2010.

⁴ W. Michniewicz, *Kierunki zmian w systemie kształcenia i doskonalenia zawodowego podoficerów w warunkach profesjonalizacji SZ RP*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko, Wrocław 2010.

⁵ W. Głowiak, I. Ossowska, *Kadra więzienna*, [w:] *Księga jubileuszowa więziennictwa polskiego 1989–2009*, Warszawa 2009.

⁶ P. Moczydłowski, *Więziennictwo – od systemu totalitarnego do demokratycznego*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego”, nr 8.

⁷ W. Głowiak, I. Ossowska, *Kadra więzienna...*

⁸ H. Machel, *Współczesne problemy polskiego więziennictwa*, [w:] *W dziewięćdziesięciolecie polskiego więziennictwa. Księga jubileuszowa*, (red.) Z. Jasiński, A. Kurek, D. Widelak, Opole 2008.

⁹ Por. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lipca 2010 roku w sprawie szkolenia oraz doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej [Dz.U. z 2010 r. Nr 144, poz. 970]; Zarządzenie Dyrektora Generalnego SW Nr 89 z dnia 21 grudnia 2010 roku w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń, (niepublikowane).

referring to activating teaching methods and modern practical training¹⁰. It should be emphasized that Poland was the only country with “the former Eastern bloc”, performs its own system of training of prison staff¹¹.

Characteristics of Polish Prison Service

The Prison Service creates a separate subsystem of the government institution responsible for the internal security of the state, subordinate to the minister of justice¹². Performs criminal policy of the State to which the objectives are as retribution (retribution), social rehabilitation, deterrence, positive general prevention, reparation and protection of society by isolating offenders¹³. The role of the prison system begins at the moment of transition justice to the execution phase, which relates directly to an individual person – the suspect or offender and indirect victims of crime and society¹⁴. The fundamental rules governing the activities of the Prison Act on the prison service¹⁵ and the Executive Penal Code Act¹⁶ and other provisions relating to the penitentiary law, having the character of acts under statutory¹⁷.

The Prison Service is the formation of uniformed, armed and apolitical, with its own organizational structure¹⁸. The organizational units are: Central Board of Prison Service, Regional Inspectorates of Prison Service prisons and detention centres, as well as offering training and staff development¹⁹. It is so well-known a three level organizational model (Central Board – Regional Inspectorate – Prison or Detention Centre) supplemented with training centres²⁰. The institutional structure of a particular penitentiary unit, there are three organizational levels: top management, middle management and a basic level of contractors²¹. The staff of a prison or detention centre officers and create civilian employees, acting out their

¹⁰ K. Jędrzejak, *Ewolucja treści szkolenia funkcjonariuszy służby więziennej*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009; Idem, *Czynniki determinujące interdyscyplinarny charakter przygotowania funkcjonariuszy służby więziennej* [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Hołyst, W. Ambroziak, P. Stępnia, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001.

¹¹ W. Głowiak, I. Ossowska, *Kadra więzienna...*

¹² Por. M. Lisiecki, *Bezpieczeństwo publiczne w ujęciu systemowym*, [w:] *Bezpieczny obywatel – bezpieczne państwo*, (red.) J. Widacki, J. Czapska, Lublin 1998; A. Misiuk, *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008; S. Wąlczak, *Prawo penitencjarne. Zarys systemu*, PWN, Warszawa 1972; J. Śliwowski, *Prawo i polityka penitencjarna*, Warszawa 1982.

¹³ B. Stańdo-Kawecka, *Prawne podstawy resocjalizacji*, Kraków 2000.

¹⁴ M. Kuć, *Rola służb penitencjarnych w polityce kryminalnej*, [w:] *Autorytet i godność służb penitencjarnych a skuteczność metod resocjalizacji*, (red.) J. Świtka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Lublin 2004.

¹⁵ Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej [Dz.U. z 2010 r. Nr 79, poz. 523 z późn. zm.]

¹⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny wykonawczy [Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.]

¹⁷ W. Śledzik, *Wprowadzenie*, [w:] *Prawo penitencjarne. Kodeks karny wykonawczy z przepisami związkowymi*, Kraków 2006.

¹⁸ Por. art. 1. ustawy o Służbie Więziennej.

¹⁹ M. Zoń, *Ustrój i zasady funkcjonowania służby więziennej*, [w:] *Księga jubileuszowa więziennictwa polskiego 1989–2009*, Warszawa 2009.

²⁰ T. Wierzychowski, *Zakład karny w strukturze organizacyjnej więziennictwa – teraźniejszość i przyszłość*, [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Hołyst, W. Ambroziak, P. Stępnia, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001.

²¹ K. Jędrzejak, *Przygotowanie funkcjonariuszy Służby Więziennej do wykonywania zadań ochronno-obronnych*, [w:] *Współczesne kierunki rozwoju kultury fizycznej w formacjach obronnych. Tom 5*, (red.) R.M. Kalina, K. Klukowski, K. Jędrzejak, A. Kaczmarek, Warszawa 2000.

duties in the prevention, rehabilitation, operation and administration²². The reform of the prison system meant that the penitentiary was established units penitentiary²³. The composition of the squad is a team consisting of the permanent staff of the unit (psychologist, teacher, ward and ward aides, supply, quartermaster) and the officers and employees of ad hoc working for a branch (health, workers accounting, finance, employment). Directs the Division of penitentiary department manager, who has to support a coordinator for the penitentiary-protective²⁴.

Paramilitary nature of the Prison Service gives it a formal, similar to the military organizational structure²⁵. Because of the many factors that influence the image of today's prisons and detention centers (the number of prisoners, aggressiveness, organized crime, etc.), do not expect a radical departure from the paramilitary operation of the Prison Service²⁶. The realization of the tasks is strictly defined by the rules and instructions relating to individual service stations²⁷. Subordination to the military model the effect of removing from the influence of the Prison Service of the Labour Code, and draws into the orbit depending on business, regulated professional pragmatists on the model of the police and army²⁸. Thus, in the hierarchy determines the officers belonging to the appropriate body (non-commissioned officers, warrant officers and officers) and the degree of service and position held²⁹.

The Prison Service is one of the disposing and uniformed groups, or social classes distinguished in sociology because of two criteria: the remaining members of the group in a specific, defined by law, the social relation and the particular role they fulfil in society. At the dispositional layer composed so all entities whose existence is a source of belonging to organized groups of a special nature, in the military, police and other uniformed services and paramilitary³⁰. Members of the group dispositional gain their livelihood, placing at the disposal of the

²² H. Machel, *Psychospołeczne uwarunkowania...*

²³ K. Keller, J. Kopczuk (red.), *Oddziały penitencjarne. Nowa struktura organizacyjna jednostek penitencjarnych*, Białystok 2007. Więcej na temat tworzenia oddziałów penitencjarnych w wybranych artykułach zamieszczonych na łamach czasopisma branżowego „Forum Penitencjarne”: A. Łupińska, *Zapomnijmy o działach*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 6(145), s. 8–9; G. Wągiel-Linder, *Pod znakiem racjonalizacji*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 9(148), s. 3; G. Wągiel-Linder, *Jak to się robi w Barczewie*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 7(146), s. 20–21.

²⁴ Por. Instrukcja Dyrektora Generalnego SW nr 27 z dnia 19 listopada 2010 roku w sprawie tworzenia i organizacji oddziałów penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych (niepublikowana); Zarządzenie Dyrektora Generalnego SW nr 30 z dnia 13 sierpnia 2010 roku w sprawie szczegółowego zakresu działania dyrektorów oraz struktury organizacyjnej zakładów karnych i aresztów śledczych (niepublikowane).

²⁵ J. Pyrcak, *Organizacja i zadania więziennictwa w nowej ustawie o służbie więziennej*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego”, 1996, nr 12–13.

²⁶ B. Stasiaczyk, *Funkcjonariusze służby więziennej – wybrane aspekty funkcjonowania w zawodzie*, [w:] *Rekrutacja do grup dyspozycyjnych – socjologiczna analiza problemu*, (red.) J. Maciejewski, M. Liberacki, Wrocław 2011.

²⁷ A. Misiuk, *Administracja porządku...*

²⁸ P. Szczepaniak, *Wybrane problemy personelu więziennego w Polsce – wzorce a rzeczywistość*, [w:] *Służba więzienna wobec problemów resocjalizacji penitencjarnej*, (red.) W. Ambrozik, P. Stępnik, Poznań – Warszawa – Kalisz 2004.

²⁹ R. Poklek, *Motywacja osiągnięć a poziom dyrektywności funkcjonariuszy Służby Więziennej zajmujących różne stanowiska służbowe*, [w:] *Bezpieczeństwo a bezpieczeństwo wada*, (red.) L. Hofreiter, Liptovský Mikuláš – Liptovský Ján 2009.

³⁰ Z. Morawski, *Prawne determinanty pozycji, roli i statusu warstw dyspozycyjnych społeczeństwa Polski na przykładzie trzech organizacji formalnych*, Wrocław 2005.

master disposers³¹. Availability means submission to orders, hierarchy, discipline, drill, placed in the barracks, uniforms and significantly reduced personal life, for the fulfilment of segmentation (inside-group and out-group) social roles³².

The penitentiary system creates general rules of law and institutions of the penitentiary and prison equipment, aimed by a particular method, and methods and means – to achieve the fundamental goal of imprisonment³³, and prison staff, as the executor of that order, is a very important part of this system³⁴. The realization of the tasks assigned to staff the prison is one of the most significant factors affecting the efficiency of the mission of the prison³⁵.

The mission of the Prison Service includes aspects related to the protection of social and rehabilitation society of justice, as well as aspects of individual persons undergoing social isolation. This mission sets the appropriate security policies of both citizens and the functioning of the penitentiary unit, and therefore the aims of the prison in the presented model are two-fold nature: social (isolation and rehabilitation of criminal offenders, cooperation with other security organs) and institutional dimension (security prisoners, security personnel and material protection unit). Methods for isolating offenders relate to place them in the appropriate type of correctional facility (closed, semi-open, open) or the use of electronic surveillance system. Impact of the detainees relies on the use of individual and group interactions and therapeutic rehabilitation.

In contrast, the exercise of pre-trial detention focuses on securing the proper course of criminal proceedings by isolating partners and preventing uncontrolled external contacts, and thus the obstruction of judicial investigations. Implementation of conservation objectives within the prison includes steps to prevent the occurrence of individual or collective extraordinary events (disturbances, aggression, self-harm and suicide, destruction of property, rebellions) by identifying the atmosphere and appropriate deployment of prisoners, and in an emergency situation threatening the use of appropriate coercive measures (physical strength, service batons, handcuffs, incapacitating chemical agents, rubber bullets fired stun guns and other) or firearms.

Moreover, in the case of particularly dangerous prisoners isolates them in adequately secured separate prison cells or residential units. All activities of the Prison Service are documented in the respective reports through which it is possible to collate the statistics and

³¹ Z. Zagórski, *Grupy dyspozycyjno-mundurkowe w toku transformacji. Struktura segmentacyjna a kondycja społeczeństwa Trzeciej Rzeczypospolitej*, [w:] *Wojsko i inne grupy dyspozycyjne, w perspektywie socjologicznej*, „Zeszyty Naukowe WSO we Wrocławiu. Poglądy i Doświadczenia”, (red.) T. Leczykiewicz, Z. Zagórski, Wrocław 2000.

³² Z. Zagórski, *Spółczesność transformacyjna. Klasy i warstwy Polski postkomunistycznej*, Wrocław 1997, s. 25.

³³ Patrz: Walczak, *Prawo penitencjarne. Zarys systemu*, PWN, Warszawa 1972; J. Sliwowski, *Prawo i polityka penitencjarna*, Warszawa 1982.

³⁴ J. Górny, *Elementy indywidualizacji i humanizacji karania w rozwoju penitencjarystyki*, Warszawa 1996.

³⁵ H. Machel, J. Zagórski, *Kadra więzienna – stan obecny, potrzeby, pozycja zawodowa i społeczna*, [w:] *Wina – Kara – Nadzieja – Przemiana*, (red.) J. Szałański, Łódź – Warszawa – Kalisz, 1998.; R. Musidlowski, *Kadra więzienna*, [w:] *Stan i węzłowe problemy polskiego więziennictwa. Część I*, „Biuletyn RPO”, 1995, nr 28.

analysis, enabling the creation of adequate security policies and possible amendment. Achieving the goals of the institution requires the integration of multiple sub-goals pursuing activities that contribute to the final effect³⁶.

Officer of the prison may be the only person unpunished, of good repute, who has Polish citizenship, at least secondary education, relevant qualifications and – most important – mental and physical ability to serve in the uniformed armed formations³⁷. Selection of candidates for the service is done strictly according to legal procedures³⁸. Selection of candidates for the service is done strictly according to legal procedures and is carried out by a cell staffing organizational unit of the prison³⁹. In addition to the formal prerequisites in the selection are also important ethical officer qualifications that are protected against moral dishonest and abuse in the criminal executive, especially in extreme situations in which undoubtedly abounds prison environment⁴⁰. The Professional Responsibilities of prison staff focuses not only on ensuring each and embedded security, but also to restore public bodies respect the law, the rules and norms that govern it⁴¹.

Training for prison guard officers in Poland

A very important part of preparing man for the professional performance of official duties is vocational education. The organization should take into account the interaction of cognitive and motivational states of participants and, if possible influence on the psyche of those states. An important component of the curriculum developed career goals are concretized and effects that influence their content and final evaluation. However, designing vocational education should, in addition to determine the content, methods and training strategies, take into consideration the characteristics of participants, including their attitudes and motivation, and the type of tasks that after completion of professional education shall implement⁴².

The basis of the educational process and the educational curriculum is the consequent range of material for individual faculties. Course contents are subject to regular updating,

³⁶ R. Poklek, *Slużba Więzienna w systemie bezpieczeństwa państwa*, „Securitologia”, 2013, nr 13.

³⁷ Por. A. Kaczmarek, *Etyczne i sprawnościowe kryteria przydatności zawodowej funkcjonariuszy Służby Więziennej*, [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Hołyst, W. Ambrozik, P. Stępnia, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001; Z. Morawski, *Pozycja szeregowców w niektórych grupach dyspozycyjnych społeczeństwa. Uwarunkowania prawne*, [w:] *Szeregowcy w grupach dyspozycyjnych. Socjologiczna analiza zawodu i jego roli w społeczeństwie*, (red.) J. Maciejewski, A. Krasowska-Markut, A. Rusak, Wrocław 2009.

³⁸ Por. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2010 roku w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do Służby Więziennej [Dz.U. z 2010 r. Nr 186, poz. 1247] oraz Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2010 roku w sprawie określenia trybu przeprowadzania procedury określającej predyspozycje funkcjonariuszy do służby na określonych stanowiskach lub w określonych komórkach organizacyjnych w Służbie Więziennej [Dz.U. z 2010 r. Nr 143, poz. 966].

³⁹ J. Dzieńdziora, *Rozwój kariery zawodowej szeregowych służby więziennej*, [w:] *Szeregowcy w grupach dyspozycyjnych. Socjologiczna analiza zawodu i jego roli w społeczeństwie*, (red.) J. Maciejewski, A. Krasowska-Markut, A. Rusak, Wrocław 2009.

⁴⁰ J. Rejman, *Źródła etyki zawodowej wychowawcy penitencjarnego. Wybrane propozycje*, [w:] *Autorytet i godność służb penitencjarnych a skuteczność metod resocjalizacji*, (red.) J. Switka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Lublin 2004.

⁴¹ H. Karaszewska, *Personel więzienny jako realizator idei resocjalizacji*, [w:] *Slużba więzienna wobec problemów resocjalizacji penitencjarnej*, (red.) W. Ambrozik, P. Stępnia, Poznań – Warszawa – Kalisz 2004.

⁴² J. Patrick *Szkolenia*, [w:] *Psychologia pracy i organizacji*, (red.) N. Chmiel, Gdańsk 2003

dependent on the development of science, changing procedures and current legislation. The education of prison officers the principle of selection methods and means adequate to the characteristics of the audience, and in particular the type and level of education, skills and abilities, as well as the specifics of the tasks that will be performed by them at different positions service⁴³.

Vocational training is aimed at equipping the officer with specialist knowledge and professional skills, conditioning the effective implementation of official tasks and work effectively. As for the transfer of acquired during training for his professional competence and improve the quality of jobs so far⁴⁴. Education officers and prison guards are three stages initial training, vocational and further training in the form of specialized courses. The main objectives of the training include: learning proper execution of official duties, independence in performing services for occupied positions, the formation of professional discipline and self-discipline, and expanding the production of knowledge and skills, development of humanistic attitudes, promote the comprehensive development of personal and professional development, the creation of an integrated system of knowledge shaping analysis and synthesis, and evaluation of phenomena at work, and others.

Currently, the *initial training* include: training course, conducted in the Prison Service Training Centre, which lasted two weeks and professional practice, implemented in an organizational unit, a period of about 11 months. During the preparatory course students are familiarized with the rules governing the functioning of the prison system and the implementation of deprivation of liberty, acquire skills in ethics and rules of official conduct and handle basic units of firearms. Part of the course is a self-directed method of e-learning. Further training takes place in its own entity penitentiary and includes learning the rules governing the execution of imprisonment and operation of the different departments of the service and improves practical skills for the post. The initial training ends with an examination, which enables further education at the stage of training in the first degree, non-commissioned officer, warrant, or an officer.

Main professional training, depending on the body (non-commissioned officers, warrant officers and officers), it takes about two months and covers up in several areas: legal issues and pragmatics official, penitentiary issues and international standards for the treatment of prisoners especially European, shooting and self-defense training, safety issues units penitentiary and action and intervention stocks, science and technology prison, rescue premedical. Complementing the main thematic areas of specialization subjects are: safety, penitentiary,

⁴³ M. Kalamán, M. Strzelec, *Nowoczesne formy nauczania w Służbie Więziennej*, [w:] *20 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego. Refleksje i impresje jubileuszowe*, K. Jędrzejak, M. Kalamán, R. Poklek, Kalisz 2013.

⁴⁴ S.I. Tannenbaum, G. Yukl, *Training and development in work organizations*, „Annual Review of Psychology”, 1992, nr 43.

logistical, financial, registration, organizational and legal, associated with prison health care and quartermaster issues⁴⁵.

Further forms of training are *specialist courses* dedicated to strictly defined categories of customers in service or intended for her performance on specific positions in the various departments of the service. They prepare officers to carry out the tasks related to the maintenance of security, keeping correctional labour, finance, logistics, recording of prisoners and other areas of operation of the penitentiary unit⁴⁶. An important component of the training officers are workshops and psychological training, aimed at improving the social skills include: interpersonal communication, teamwork, solving difficult situations and conflict⁴⁷.

The teaching programmes and the didactic process of prison staff is subordinate the specifics of armed paramilitary taking into account the statutory tasks of the service, which can be subject to criticism. The allegations concern, among others, the lack of connections realized the contents of the current scientific and cultural achievements, and too much emphasis on the need for a pragmatic and a safeguard items at the expense of psychological, pedagogical and social⁴⁸.

Conclusions

According to the dictionary definition professionalization means the conversion team skills and activities in the profession and designation requirements in terms of knowledge and competence of the profession⁴⁹. It is also the acquisition by employees experience, expert knowledge and expertise in a particular area. Therefore, a professional is a person professionally engaged in something and knows well on particular area⁵⁰. In other words, it is professional, expert, specialist, practices and professional performing their duties competently, expertly, reliably, and fairly neatly⁵¹. In order to an officer of the Prison Service was professional in the course of his education should seek to achieve the following learning outcomes in terms of knowledge and skills:

1. After the training officer should know and be able to apply certain provisions governing the functioning of the prison system.

⁴⁵ Por. Zarządzenie Dyrektora Generalnego z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń (niepublikowane).

⁴⁶ K. Jędrzejak, *Ewolucja treści ...*

⁴⁷ R. Poklek, *Skuteczność psychologicznego warsztatu antystresowego w profilaktyce stresu i wypalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej*, Kalisz 2006.

⁴⁸ P. Szczepaniak, *Wzory szkolenia personelu więziennego – refleksje związane z 90 rocznicą polskiego więziennictwa*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009; W. Ambroziak, *Kształcenie i doskonalenie kadr penitencjarnych a współczesne koncepcje resocjalizacji skazanych*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009.

⁴⁹ K. Olechnicki, P. Załęcki (red.), *Słownik socjologiczny*, Toruń 1997.

⁵⁰ A. Latusek (red.) *Wielki słownik wyrazów obcych*, Kraków 2008.

⁵¹ M. Tomczyk (red.), *Wielki słownik wyrazów bliskoznacznych*, Kraków 2008.

2. Have the ability to apply coercive measures and the use of firearms.
3. Adhere to safety procedures and be knowledgeable about the preventive measures to prevent the occurrence of hazards and apply it in practice.
4. Adequately react in different work situations both in normal service, as well as in emergency situations.
5. Have a general knowledge of the Polish penitentiary system in relation to the international standards of prison and the European Prison Rules.
6. Have a general knowledge of penitentiary institutions and their influence on inmates and staff.
7. Be able to explain the mechanisms of psychosocial behaviour of people exposed insulation and include them in their activities.
8. Use technical devices and systems used in the prison service.
9. Know the rules targeting a dedicated team of subordinates and practically apply them.
10. Know and implement the principles of conduct of official documentation.

In addition, each functionary should have adequate personal and social competence in terms of:

1. Communication skills to enable appropriate interpersonal relationships.
2. Conduct in accordance with the rules of professional ethics prison officer and compliance with official principles of behaviour.
3. Skills appropriate to organize own work and cooperate with other officers and employees in the implementation of duties.
4. Beliefs about the necessity of continuing professional development and maintenance of an adequate level of mental and physical ability.

Efficiency is a priority of the modern educational system of education and professionalization of the determinant. This efficiency is an attribute of any organized action, and therefore one in which goals set, the band methods, forms and means to achieve these tasks. Each of these elements needs to be managed, and the measure of its effectiveness is the degree of their perfection. Management is defined as the effective impact on the resources (human, material, financial and informational), including planning, decision making, organizing, directing and controlling, to ensure implementation of system functions⁵².

Currently we are working on a project ordinance governing the education of prison staff. The new programs will be based on well-defined learning outcomes to be achieved through modern forms of education (interdisciplinary, a departure from the methods of transmitting complete information in favour of activation, the use of an online e-learning platform). They will have to take into account, in addition to the requirements of the Prison Service

⁵² R. Sala, *Profesjonalizacja, uwarunkowania doboru kadry dowódczej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz efektywność kształcenia*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, W. Horyń, K. Klupa, L. Węlczyko, Wrocław 2010.

for a specific profile of the graduate, the state of scientific knowledge in the field of modern thought penitentiary and current trends in andragogics.

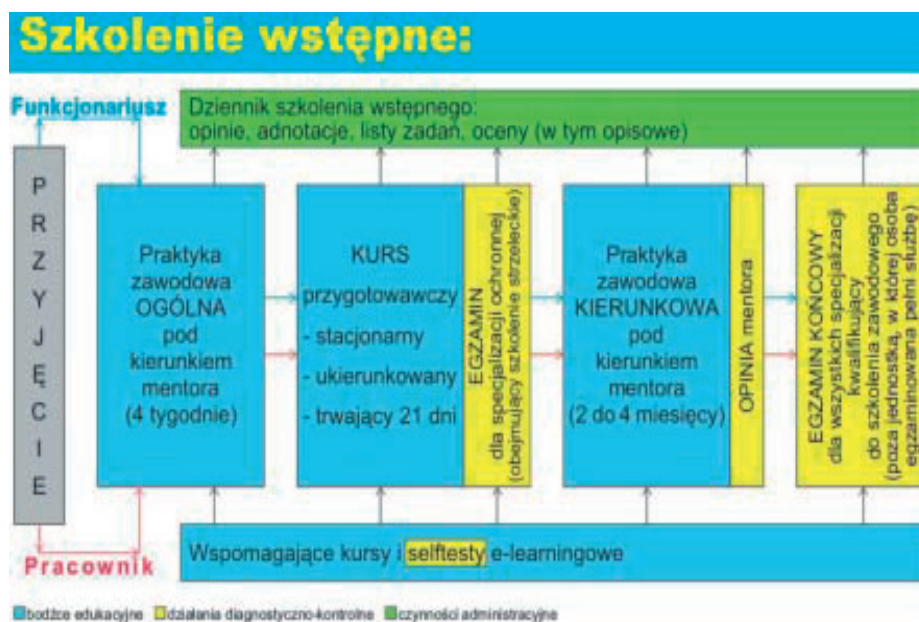

Figure 1. Model initial training of prison officers

Source: G. G. Wągiel-Linder, *Kandydaci na profesjonalistów*, „Forum Penitencjarne”, 2013, nr 3(178), s. 16

High emphasis will be on the initial training, which will be longer and will be divided into three stages: a general practice under the guidance of a designated mentor (4 weeks) allowing participation in a stationary preparatory course (3 weeks). After a preparatory course of professional practice will be directional (taking into account the specialization of the officer), lasting from 2 to 4 months. After a period of initial training exam will be qualifying for vocational training.

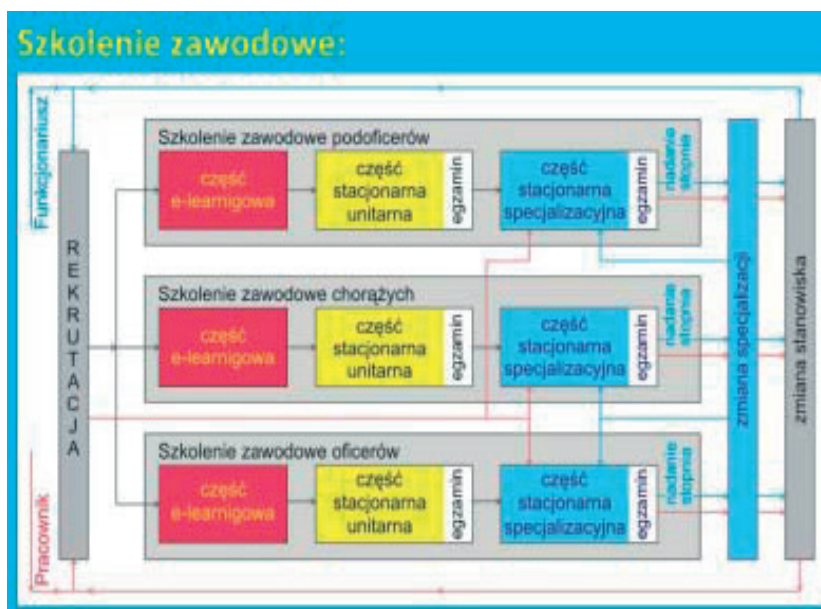

Figure 1. Model vocational training of prison officers

Source: G. G. Wągiel-Linder, *Kandydaci na profesjonalistów*, „Forum Penitencjarne”, 2013, nr 3(178), s. 17

Professional training will also be divided into three parts. Prior to regimented training functionary will use the web-based platform and realized part of e-learning. Then will be involved in training the desktop in your body (non-commissioned officers, warrant officers and officers), which will have a unitary character (same content of education for all officers) and ends with an exam. Following the submission of the exam functionary will be able to join specialized training, after which he will be assigned an appropriate grade (corporal, younger ensign, second lieutenant)⁵³.

⁵³ G. Wągiel-Linder, *Kandydaci na profesjonalistów*, „Forum Penitencjarne”, 2013, nr 3(178).

References

1. Ambrozik W., *Kształcenie i doskonalenie kadr penitencjarnych a współczesne koncepcje resocjalizacji skazanych*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009
2. Dziendziara J., *Rozwój kariery zawodowej szeregowych służby więziennej*, [w:] *Szeregowcy w grupach dyspozycyjnych. Socjologiczna analiza zawodu i jego roli w społeczeństwie*, (red.) J. Maciejewski, A. Krasowska-Markut, A. Rusak, Wrocław 2009
3. Głowiak W., Ossowska I., *Kadra więzienna*, [w:] *Księga jubileuszowa więziennictwa polskiego 1989–2009*, Warszawa 2009
4. Górny J., *Elementy indywidualizacji i humanizacji karania w rozwoju penitencjarystyki*, Warszawa 1996
5. Instrukcja Dyrektora Generalnego SW nr 27 z dnia 19 listopada 2010 roku *w sprawie tworzenia i organizacji oddziałów penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych* (niepublikowana)
6. Jędrzejak K., *Czynniki determinujące interdyscyplinarny charakter przygotowania funkcjonariuszy służby więziennej* [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Hołyst, W. Ambrozik, P. Stępnia, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001
7. Jędrzejak K., *Ewolucja treści szkolenia funkcjonariuszy służby więziennej*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009
8. Jędrzejak K., *Przygotowanie funkcjonariuszy Służby Więziennej do wykonywania zadań ochronno-obronnych*, [w:] *Współczesne kierunki rozwoju kultury fizycznej w formacjach obronnych. Tom 5*, (red.) R.M. Kalina, K. Klukowski, K. Jędrzejak, A. Kaczmarek, Warszawa 2000.
9. Kaczmarek A., *Etyczne i sprawnościowe kryteria przydatności zawodowej funkcjonariuszy Służby Więziennej*, [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Hołyst, W. Ambrozik, P. Stępnia, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001
10. Kalamán M., Strzelec M., *Nowoczesne formy nauczania w Służbie Więziennej*, [w:] *20 lat Polskiego Towarzystwa Penitencjarnego. Refleksje i impresje jubileuszowe*, K. Jędrzejak, M. Kalamán, R. Poklek, Kalisz 2013
11. Karaszewska H., *Personel więzienny jako realizator idei resocjalizacji*, [w:] *Służba więzienna wobec problemów resocjalizacji penitencjarnej*, (red.) W. Ambrozik, P. Stępnia, Poznań – Warszawa – Kalisz 2004
12. Keller K., Kopczuk J. (red.), *Oddziały penitencjarne. Nowa struktura organizacyjna jednostek penitencjarnych*, Białystok 2007.
13. Kuć M., *Rola służb penitencjarnych w polityce kryminalnej*, [w:] *Autorytet i godność służb penitencjarnych a skuteczność metod resocjalizacji*, (red.) J. Świtka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Lublin 2004.
14. Latusek A. (red.) *Wielki słownik wyrazów obcych*, Kraków 2008

15. Lisiecki M., *Bezpieczeństwo publiczne w ujęciu systemowym*, [w:] *Bezpieczny obywatel – bezpieczne państwo*, (red.) J. Widacki, J. Czapska, Lublin 1998
16. Łupińska A., *Zapomnijmy o działach*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 6(145)
17. Machel H., *Współczesne problemy polskiego więziennictwa*, [w:] *W dziewięćdziesięciolecie polskiego więziennictwa. Księga jubileuszowa*, (red.) Z. Jasiński, A. Kurek, D. Widelak, Opole 2008
18. Machel H., Zagórski J., *Kadra więzienna – stan obecny, potrzeby, pozycja zawodowa i społeczna*, [w:] *Wina – Kara – Nadzieja – Przemiana*, (red.) J. Szalański, Łódź – Warszawa – Kalisz, 1998
19. Michniewicz W., *Kierunki zmian w systemie kształcenia i doskonalenia zawodowego podoficerów w warunkach profesjonalizacji SZ RP*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, (red.) W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko, Wrocław 2010
20. Misiuk A., *Administracja porządku i bezpieczeństwa publicznego. Zagadnienia prawno-ustrojowe*, Warszawa 2008
21. Moczydłowski P., *Więziennictwo – od systemu totalitarnego do demokratycznego*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego”, nr 8
22. Morawski Z., *Pozycja szeregowców w niektórych grupach dyspozycyjnych społeczeństwa. Uwarunkowania prawne*, [w:] *Szeregowcy w grupach dyspozycyjnych. Socjologiczna analiza zawodu i jego roli w społeczeństwie*, (red.) J. Maciejewski, A. Krasowska-Markut, A. Rusak, Wrocław 2009
23. Morawski Z., *Prawne determinanty pozycji, roli i statusu warstw dyspozycyjnych społeczeństwa Polski na przykładzie trzech organizacji formalnych*, Wrocław 2005
24. Musidlowski R., *Kadra więzienna*, [w:] *Stan i węzłowe problemy polskiego więziennictwa. Część I*, „Biuletyn RPO”, 1995, nr 28.
25. Olechnicki K., Załęcki P. (red.), *Słownik socjologiczny*, Toruń 1997
26. Patrick J., *Szkolenia*, [w:] *Psychologia pracy i organizacji*, (red.) N. Chmiel, Gdańsk 2003
27. Poklek R., *Motywacja osiągnięć a poziom dyrektywności funkcjonariuszy Służby Więziennej zajmujących różne stanowiska służbowe*, [w:] *Bezpieczeństwo a bezpieczeństwą wada*, (red.) L. Hofreiter, Liptovský Mikuláš – Liptovský Ján 2009
28. Poklek R., *Skuteczność psychologicznego warsztatu antystresowego w profilaktyce stresu i wypalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej*, Kalisz 2006
29. Poklek R., *Służba Więzienna w systemie bezpieczeństwa państwa*, „Securitologia”, 2013, nr 13
30. Pyrcak J., *Organizacja i zadania więziennictwa w nowej ustawie o służbie więziennej*, „Przegląd Więziennictwa Polskiego”, 1996, nr 12–13
31. Rejman J., *Źródła etyki zawodowej wychowawcy penitencjarnego. Wybrane propozycje*, [w:] *Autorytet i godność służb penitencjarnych a skuteczność metod resocjalizacji*, (red.) J. Świtka, M. Kuć, I. Niewiadomska, Lublin 2004
32. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2010 roku w sprawie postępowania kwalifikacyjnego do Służby Więziennej [Dz.U. z 2010 r. Nr 186, poz. 1247]

33. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lipca 2010 roku *w sprawie szkolenia oraz doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej* [Dz.U. z 2010 r. Nr 144, poz. 970]
34. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2010 roku *w sprawie określenia trybu przeprowadzania procedury określającej predyspozycje funkcjonariuszy do służby na określonych stanowiskach lub w określonych komórkach organizacyjnych w Służbie Więziennej* [Dz.U. z 2010 r. Nr 143, poz. 966]
35. Ruman S., *Model osobowy profesjonalnych Sił Zbrojnych*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, (red.) W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko, Wrocław 2010
36. Sala R., *Profesjonalizacja, uwarunkowania doboru kadry dowódczej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz efektywność kształcenia*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko (red.), Wrocław 2010
37. Stańdo-Kawecka B., *Prawne podstawy resocjalizacji*, Kraków 2000
38. Stasiaczyk B., *Funkcjonariusze służby więziennej – wybrane aspekty funkcjonowania w zawodzie*, [w:] *Rekrutacja do grup dyspozycyjnych – socjologiczna analiza problemu*, (red.) J. Maciejewski, M. Liberacki, Wrocław 2011
39. Szczepaniak P., *Wybrane problemy personelu więziennego w Polsce – wzorce a rzeczywistość*, [w:] *Służba więzienna wobec problemów resocjalizacji penitencjarnej*, (red.) W. Ambrozik, P. Stępiak, Poznań – Warszawa – Kalisz 2004
40. Szczepaniak P., *Wzory szkolenia personelu więziennego – refleksje związane z 90 rocznicą polskiego więziennictwa*, [w:] *Ustawiczna edukacja obronna dla bezpieczeństwa wewnętrznego i narodowego*, (red.) R.M. Kalina, P. Łapiński, R. Poklek, K. Jędrzejak, Kalisz 2009
41. Śledzik W., *Wprowadzenie*, [w:] *Prawo penitencjarne. Kodeks karny wykonawczy z przepisami związkowymi*, Kraków 2006
42. Śliwowski J., *Prawo i polityka penitencjarna*, Warszawa 1982
43. Tannenbaum S.I., Yukl G., *Training and development in work organizations*, „Annual Review of Psychology”, 1992, nr 43
44. Tomczyk M. (red.), *Wielki słownik wyrazów bliskoznacznych*, Kraków 2008
45. Trojanowska E., *Wstęp*, [w:] *Edukacja w Siłach Zbrojnych RP w dobie profesjonalizacji*, (red.) W. Horyń, K. Klupa, L. Welyczko, Wrocław 2010
46. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku *Kodeks karny wykonawczy* [Dz.U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.]
47. Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 roku *o Służbie Więziennej* [Dz.U. z 2010 r. Nr 79, poz. 523 z późn. zm.]
48. Walczak S., *Prawo penitencjarne. Zarys systemu*, PWN, Warszawa 1972
49. Wągiel-Linder G., *Jak to się robi w Barczewie*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 7(146)
50. Wągiel-Linder G., *Kandydaci na profesjonalistów*, „Forum Penitencjarne”, 2013, nr 3(178)
51. Wągiel-Linder G., *Pod znakiem racjonalizacji*, „Forum Penitencjarne”, 2010, nr 9(148)

52. Wierchowski T., *Zakład karny w strukturze organizacyjnej więziennictwa – terażniejszość i przyszłość*, [w:] *Więziennictwo. Nowe wyzwania*, (red.) B. Holyst, W. Ambrozik, P. Stępnik, Warszawa – Poznań – Kalisz 2001
53. Zagórski Z., *Grupy dyspozycyjno-mundurowe w toku transformacji. Struktura segmentacyjna a kondycja społeczeństwa Trzeciej Rzeczypospolitej*, [w:] *Wojsko i inne grupy dyspozycyjne, w perspektywie socjologicznej*, „Zeszyty Naukowe WSO we Wrocławiu. Poglądy i Doświadczenia”, (red.) T. Leczykiewicz, Z. Zagórski, Wrocław 2000
54. Zagórski Z., *Spółczesność transformacyjna. Klasy i warstwy Polski postkomunistycznej*, Wrocław 1997, s. 25
55. Zarządzenie Dyrektora Generalnego SW nr 30 z dnia 13 sierpnia 2010 roku *w sprawie szczegółowego zakresu działania dyrektorów oraz struktury organizacyjnej zakładów karnych i aresztów śledczych* (niepublikowane)
56. Zarządzenie Dyrektora Generalnego SW Nr 89 z dnia 21 grudnia 2010 roku *w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń*, (niepublikowane)
57. Zarządzenie Dyrektora Generalnego z dnia 21 grudnia 2010 r. *w sprawie programów szkolenia wstępnego, zawodowego oraz specjalistycznego w Służbie Więziennej oraz czasu trwania szkoleń* (niepublikowane)
58. Zoń M., *Ustrój i zasady funkcjonowania służby więziennej*, [w:] *Księga jubileuszowa więziennictwa polskiego 1989–2009*, Warszawa 2009